

Neviditelná menšina - LGBT senioři/ky

PhDr. Jaroslava Hasmanová Marhánková, Ph.D.

Katedra sociologie, Západočeská univerzita v Plzni

jmarhan@kss.zcu.cz

„Víte, ono je to pak už úplně jedno... jestli je ten senior LGBT nebo jaký...“ (manažer zařízení péče o seniory/ky)

„Tam už to potom asi ani nehraje roli, no... si myslím...v určitém věku už je to jedno...“ (ředitelka ústavu, jež připravuje lékaře na budoucí praxi)

„Jako ti mladí jo, ti jsou všelijací, ale že by i ti senioři...to mě fakt nikdy nenapadlo...“ (profesionální pečující o seniory/ky)

sage^{SM}

SERVICES & ADVOCACY
FOR GAY, LESBIAN, BISEXUAL
& TRANSGENDER ELDERS

Je zkušenost LGBT seniorů/rek něčím specifická?

- Zkušenost stárnutí a podmínky v pozdějším věku jsou především odrazem předešlé životní biografie
- LGBT senioři/ky nemohou být bráni jako homogenní skupina – jsou ale během svého života vystaveni specifickým zkušenostem ⇒ ty následně ovlivňují i jejich podmínky ve stáří

⇒ specifika LGBT seniorů/rek jsou dána spíše společenským kontextem jejich životů (než že by nějakým způsobem vyplývala z jejich sexuality)

Sítě pomoci ve stáří

Dopady dlouhodobé společenské
diskriminace

- Zdravotní dopady
- Sociální izolace
- Vztah k zdravotnickým a sociálním službám

Chybějící právní úpravy

LGBT senioři/seniorky – neviditelná menšina

- Rozhovory s
  - poskytovateli/kami služeb péče o seniory/ky a experty na danou problematiku
  - LGBT seniory/kami
- Realizátorky: PhDr. et Mgr. Naděžda Špatenková, Ph.D. a Mgr. Ivana Olecká

Postoje profesionálních pečujících a odborníků/nic na péči o seniory/ky

- Neviditelnost LGBT seniorů/rek, vnímáno jako téma mladých
- Nedostatek informací o tématu
- Důraz na individuální přístup ke klientům/kám
- Vnímání sexuální orientace jako pouze soukromé záležitosti → LGBT není vnímáno jako problém, pokud není „vidět“

„Popravdě, mě doposud ani nenapadlo, že by senioři mohli být LGBT... já myslela, že jen ti mladí...ale je fakt, že každý jednou zestárne, aj ti mladí, že...“

„Takové klienty nemáme. A jestli máme, tak o nich nevíme“.

„Máme všelijaké školení, ale nic takového jsme zatím neměli.“

„Pokud s tím nebudou otravovat a omezovat ostatní, nevidím žádné problémy“.

Postoje LGBT seniorů/rek

„No, nemusel by být teplý, ale bylo by na hlavu, kdyby se o takový lidi staral někdo, kdo s tím má problém. Stejně jako když přijdu do gay podniku, nechci, aby mě obsluhoval nějaký homofob. Teda může, ale nesmí to být z něho cítit“.

- „Opatrnost“ při veřejném coming outu – instituce péče o seniory nevnímají jako místa, kde by bylo možné sexuální orientaci otevřeně tematizovat
- Podobné preference péče ve stáří jako u majoritní populace – prioritou domácí péče, LGBT-friendly terénní služby
- Při vstupu do institucí obavy ne z reakcí personálu, ale klientů/tek → obavy, že nenajdou ani společná témata k hovoru
- Propast ve vztahu k mladší generaci, pocit izolace v LGBT komunitě

„A kde se jako máme seznamovat? Do klubů chodí ti mladí a oni zrovna o kontakt se starýma lesbama moc nestojí. Internet já nemám a ani nechci. Takže seznamky nepřipadají v úvahu. Dřív to byly inzeráty v Mladým světě. Ale teď? Copak je nějaký Starej svět“?

„S. je teďka v domově důchodců a rozhodně tam nebude teď skoro v osmdesáti říkat, já nemám manžela, já jsem lesba, když to celý život tajila, že“.

„Ten heterosexuální muž bude vykládat, jak někde naháněl holky a ten gay bude říkat, jak někde naháněl kluky a ani jednoho to nebude zajímat. My si nemáme navzájem co říct...“

Děkuji za pozornost!

jmarhan@kss.zcu.cz

Použité zdroje:

- ▶ Albelda, R., M.V.Lee Badgett, A Schneebaum, G.J. Gates (2009): *Poverty in the Lesbian, Gay and Bisexual Community* .The Williams Institute.
- ▶ CSCS (2008): *Putting people first: Equality and Diversity Matters*. London: Commission for Social Care Inspection.
- ▶ Fokkema, T., and L. Kuyper (2009): „The relation between social embeddedness and loneliness among older lesbian, gay, and bisexual adults in the Netherlands.“ *Archives of Sexual Behavior* 38: 264–275.
- ▶ Heaphy, B., A.K.T. Yip, D. Thompson (2004): “Ageing in a non-heterosexual context.” *Ageing & Society* 24: 881-902.
- ▶ Hughes M. (2008) „Imagined futures and communities: Older lesbian and gay people's narratives on health and aged care.“ *Journal of Gay and Lesbian Social Services* 20(1), 167-186.
- ▶ King E. and L. Kimmel : „SAGE: New York city's pioneer organization for LGBT elders.“ Pp: 265-276 In *Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Aging: Research and Clinical Perspectives*. New York: Colombia University Press.
- ▶ MetLife (2010): *Still Out, Still Aging. The MetLife Study of Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Baby Boomers*. New York: MetLife and The American Society on Aging.
- ▶ SAGE (2010): *Improving the Lives of LGBT Older Adults*. New York: Services and Advocacy for Gay, Lesbian, Bisexual and Transgender Elders.